

DEN **SOZIALE**
INVESTERINGSFOND

 **Social- og
Boligstyrelsen**

Sociale investeringer: målbar impact på tre niveauer

Dansk Evalueringsselskabs Årskonference 2025

Nanna Ravn og Tine Hjernø Lesner

Viden til gavn

Hej!

Vi er

- Nanna Ravn, udviklingskonsulent i Den Sociale Investeringsfond (DSI)
- Tine Hjernø Lesner, faglig koordinator i Social- og Boligstyrelsen (SBST)

Hvem er I?

Social- og Boligstyrelsen

Sociale investeringer som strategisk prioriteret område

Formål

Kvalificere den sociale indsats i kommuner, regioner og tilbud, så der skabes målbare forandringer for den enkelte borger, virksomhed og for samfundet som helhed.

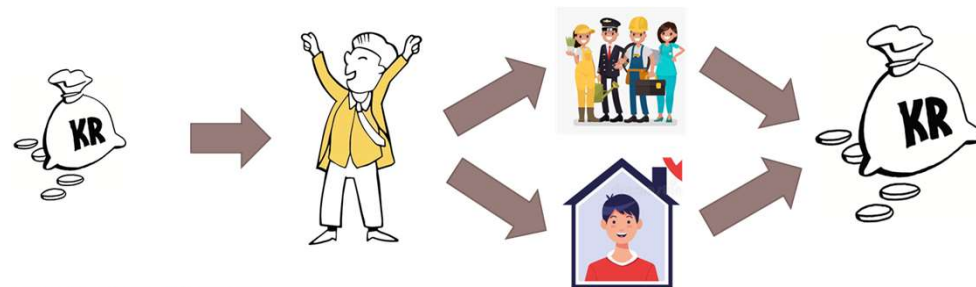
Det gør vi bl.a. gennem SØM – Den Socialøkonomiske Investeringsmodel og i samarbejde med DSI.

SØM skal fremme sociale investeringer, der skaber målbare forandringer for den enkelte og samfundet. Modellen skal understøtte omstillinger og udbredelse af virksomme indsatser og være en katalysator for vidensopbygning og dataudvikling.

SØM blev lanceret i 2018 – samme år som DSI blev etableret.

SØM understøtter forskellige tilgange til sociale investeringer

- **Effektinvesteringer**, hvor der indgås kontrakter om finansieringen, fx med Den Sociale Investeringsfond. Investeringen tilbagebetales, hvis indsatsen er effektiv.
- Kommunalt eller regionalt etablerede **investeringspuljer**, hvor midler øremærkes til investeringer i indsatser, der ellers ikke var blevet prøvet af.
- En **tænkemåde** i det daglige, hvor man inkluderer de brede og langsigtede effekter for både borgeren og samfundet i politiske beslutningsoplæg og faglige prioriteringer.

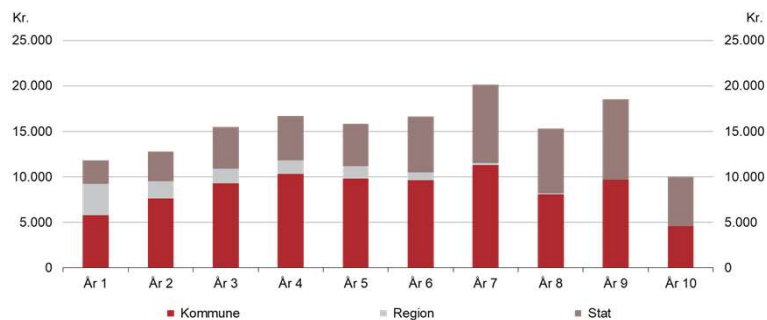

Social- og Boligstyrelsen

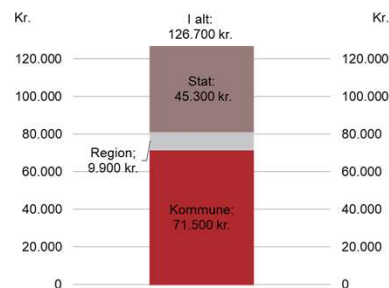
Hvad kan SØM?

SØM kan anvendes til at beregne det **budgetøkonomiske nettoresultat** for **det offentlige** ved **en konkret social indsats**

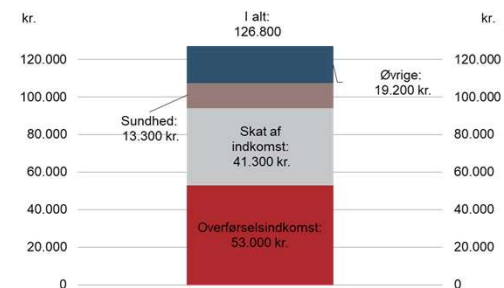
Over tid

Fordelt på aktører

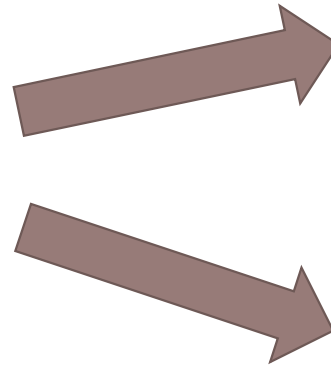
Fordelt på hovedområder

Hvad indeholder SØM?

Erfaringsdatabasen

Vidensdatabase

Om indsatsen | Aktører | Omkostninger | Effekt | Sammenligning | Konsekvenser | Priser | Resultater

Om indsatsen

Vejledning
Beregningen første trin vedrører en række generelle informationer om den indsats, der analyseres. Her skal du blandt andet angive den indsats, hvilken af SØM's målgrupper der bedst matcher målgruppen for din indsats.
Hvis ingen af tilbuds forudsættende målgrupper passer til din indsats, kan du vælge muligheden 'Definer egen målgruppe'. Du vil herefter selv skulle angive alle konsekvenser og priser forbundet med indsatsen under 'Konsekvenser' og 'Priser'.

Indsatsens navn
Vælg indsatsnavn

Beskrivelse af indsats
Beskriv din indsats

Vælg hovedkategori
Vælg målgruppe

Vidensdatabase

Vidensdatabasen er din indgang til al den viden, der ligger i SØM.
Det er opdelt i nedenstående fire afsnit.

Afsnit	Indhold
Effekt	Effektviden der vedrører SØM's målgrupper.
Målgrupper	Viden om SØM's målgrupper.
Konsekvenser	Budgetøkonomiske konsekvensestimater for SØM's målgrupper.
Priser	Oversigt over alle priser i SØM.

Se mere på <https://www.social.dk/soem>

Social- og Boligstyrelsen

Den Sociale Investeringsfond

Hvad?

Den Sociale Investeringsfond er en uafhængig forvaltningsenhed under den statslige forvaltning.

Hvorfor?

Formålet er at:

1. Udbrede indsatser, der skaber bedre resultater og mindsker offentlige udgifter
2. Udvikle og modne nye indsatser, der kan tiltrække offentlige og private investeringer

Hvordan?

Ved at udbrede effektive indsatser og arbejde for bedre forankring af indsatserne.

En statslig fond med seks investeringsområder

DSI's investeringsområder:

Udsatte børn og unge

Ind på arbejdsmarkedet

Mennesker med handicap

Arbejds miljø

Borgere i risiko for
livsstilssygdomme

Trivsel

Økonomi

123 mio. kr.

Samlet kapital

93 mio. kr.

Investeret kapital

105 mio. kr.

Forventede
tilbagebetalinger

21 mio. kr.

Realiserede
tilbagebetalinger

52 mio. kr.

Offentlig og privat
medfinansiering

4,8 pct.

Forventet afkast (IRR)

DSI's investeringer

Grafikken viser, hvor DSI's investeringer er placeret i landet

Viborg

Aarhus

Roskilde

Rudersdal

Region Hovedstaden

Ikast-Brande

Vejle

Brøndby

Slagelse

Holbæk

Hørsholm

Region Sjælland

Svendborg

Lolland

Randers

Næstved

DSI's investorprofil

Grafikken viser tre kapitaltyper og hvor DSI placerer sig

Filantropisk
kapital

Ingen eller meget
lavt økonomisk afkast.

Formålet er at **reducere risici**
og tiltrække
andre typer kapital.

Koncessionel
kapital

Afkastet forventes
lavere end markedsrenten,
men højere end filantropisk.

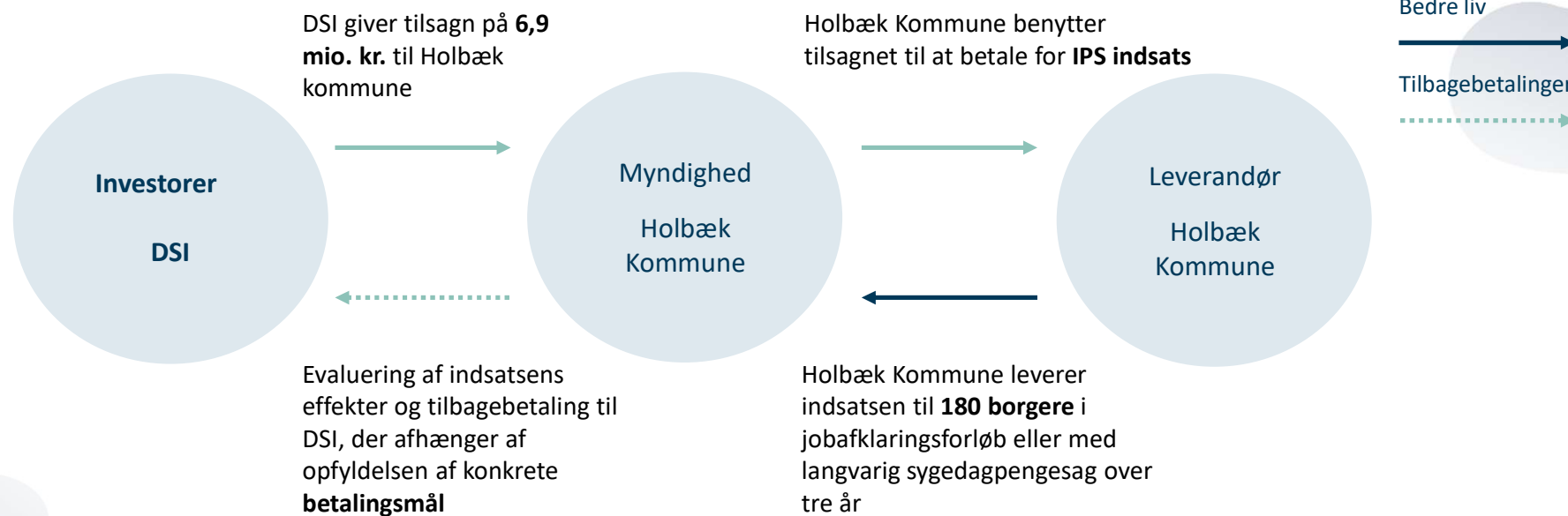
Tilbyder mere **fleksible vilkår** end
det kommercielle marked, ofte
for at støtte indsatser, der har
positiv impact.

Konventionel
kapital

Forventet afkast er **på niveau**
med markedsrenten.

Der er fokus på at opnå **dobbelt afkast.**

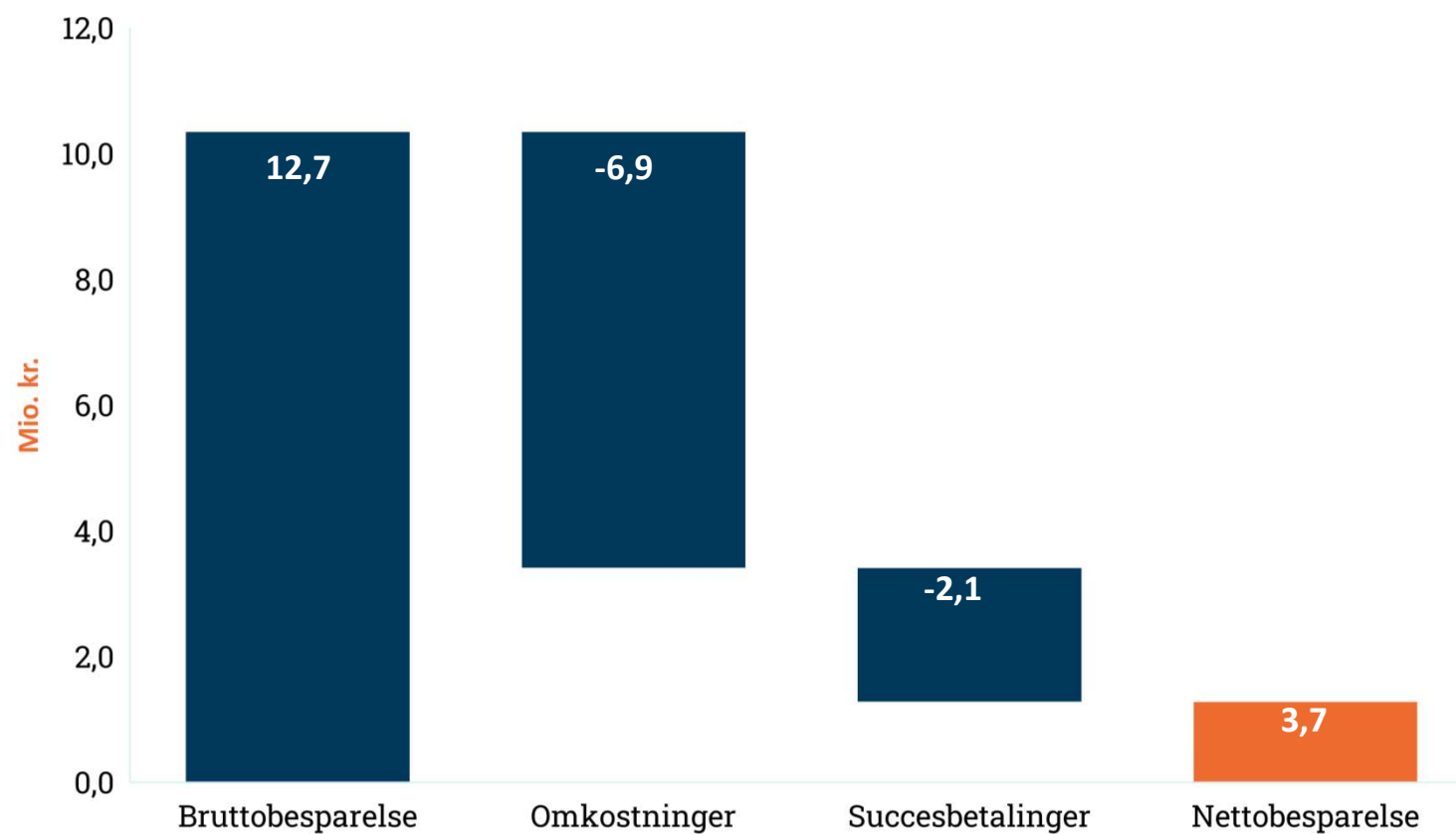
Hvad er sociale effektinvesteringer?

Betalingsmodel

Betalingsmål	Forventet samlet tilbagebetaling	Andel af samlede tilbagebetalinger	Måletidspunkt	Målemetode
1: Ordinær beskæftigelse	5.250.000	58%	12, 18 og 24 mdr.	Før- og eftermåling
2: Raskmelding	2.720.000	30%	6 mdr.	Før- og eftermåling
3: Højere trivsel	1.090.000	12%	6 mdr.	Før- og eftermåling
I alt	9.060.000	100%		

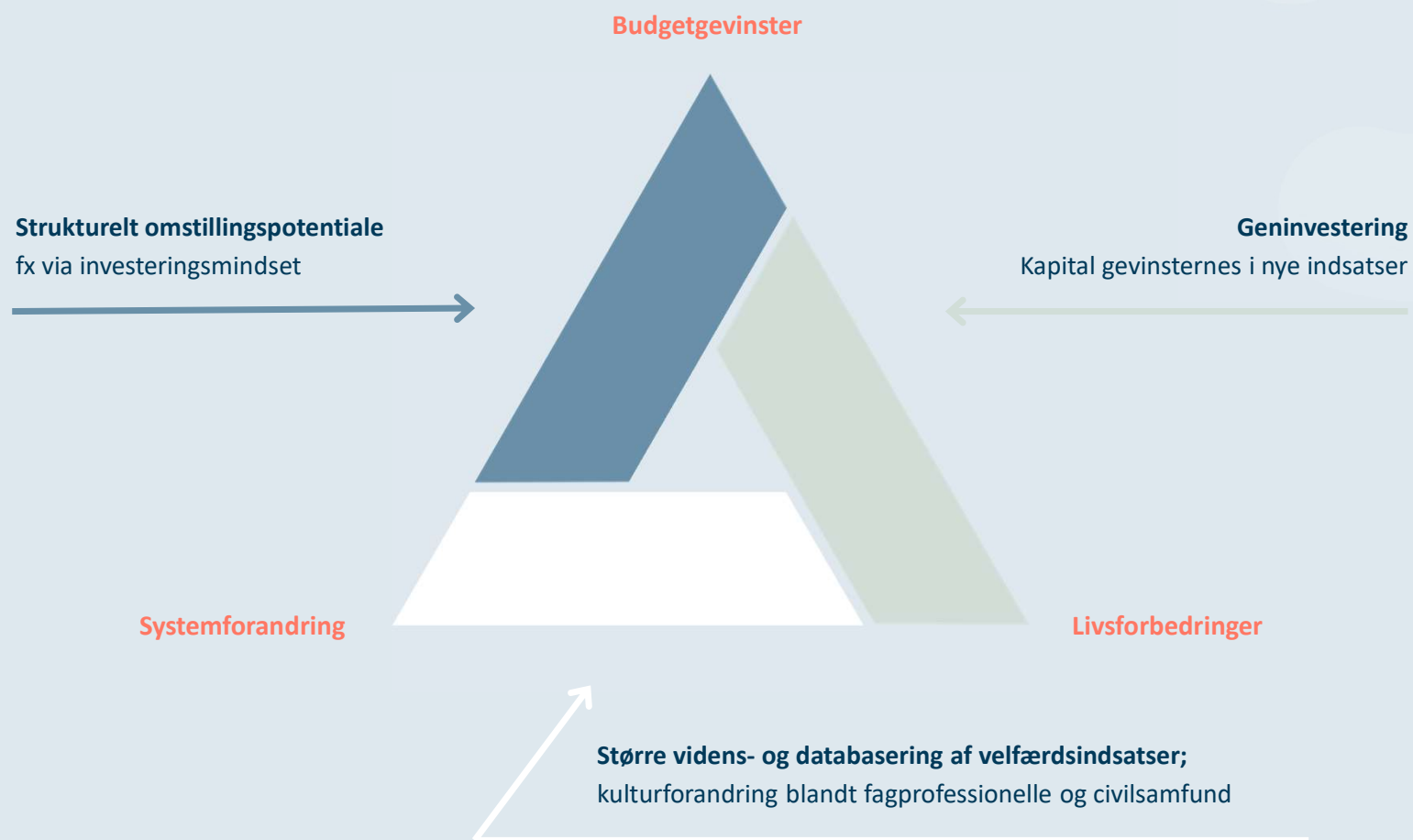
Forventet gevinst over fire år

Fordele ved sociale effektinvesteringer

- **Læring:** Kommuner (og evt. leverandører) forpligter sig til at følge resultaterne af indsatserne, da disse udløser tilbagebetalingerne, frem for at betale 'på forhånd' for aktivitet.
- **Udgifter følger resultater:** Kommunen betaler kun for opnåede resultater.
- **Øget viden om indsatsers effekter:** Den integrerede resultatopfølgning medfører et bedre vidensgrundlag for at vurdere om indsatser også fører til de forventede/ønskede målsætninger. Her følges op på både budgetøkonomiske gevinster, men også sociale/menneskelige, så det sikres, at indsatserne også forbedrer borgernes livssituation. Derudover følges indsatsens effekter over en længere tidshorisont for at understøtte overensstemmelse mellem gevinster, som viser sig på længere sigt og omkostninger.
- **Mereffekt er udslagsgivende for betalinger:** Tilbagebetalinger og business case beregnes ud fra alternative omkostninger og indsatser i kommunen sammenholdt med den øgede effekt (og deraf gevinst) en given indsats forventes at medføre.
- **Styrket grundlag for politiske beslutninger om forankring og/eller skalering:** Ved effektinvesteringens afslutning har kommunens ledelse et styrket grundlag for at videreføre og/eller skalere virksomme indsatser til flere borgere i kommunen.
- **Risikovillig og tålmodig kapital:** Risikovillig kapital som accelerator for afprøvning af nye metoder eller samarbejdsformer samtidig med, at midlerne er bundet projektet og ikke omallokeres.
- **Styrket tværgående samarbejde:** Mellem siloer/forvaltninger og mellem sektorer; civilsamfund, region og stat.

Sociale effektinvesteringers impact på tre bundlinjer

Hvordan måler vi impact?

- Altid kontekstafhængigt
- Alle bundlinjer vægter ikke altid lige højt
- Udfordring at sætte kroner og øre på værdien af impact i betalingsmodeller

Bundlinje 1: Livsforbedringer - impact på borgerniveau

Vil typisk være et ud af flere resultatomål.

- Kan have direkte eller indirekte sammenhæng til budgetøkonomi
- "Hårde" vs. bløde" mål - behov for kvantificering
- Forskellige måleinstrumenter (fx livstilfredshed, WHO-5, SDQ, CAS-1)

Vi evaluerer livsforbedringer med en række forskellige metoder afhængigt af kontekst, indsats og målgruppe

- (RCT)
- Statistisk matchet kontrolgruppe
- Før/efter målinger

Datakilder

- Registerdata
- Surveydata – behandler/sagsbehandler
- Kommunale data

Udfordringer

- Lille n
 - Validitet i surveydata fra udsatte og sårbare mennesker
 - Datakompetencer og -systemer i kommuner
 - GDPR
 - Mm.
- Kræver pragmatisk tilgang, risikovillighed og omstillingsparathed

Investering i boligsocial indsats i Viborg Kommune

Forebyggende indsats for sårbare gravide familier i Region Hovedstaden

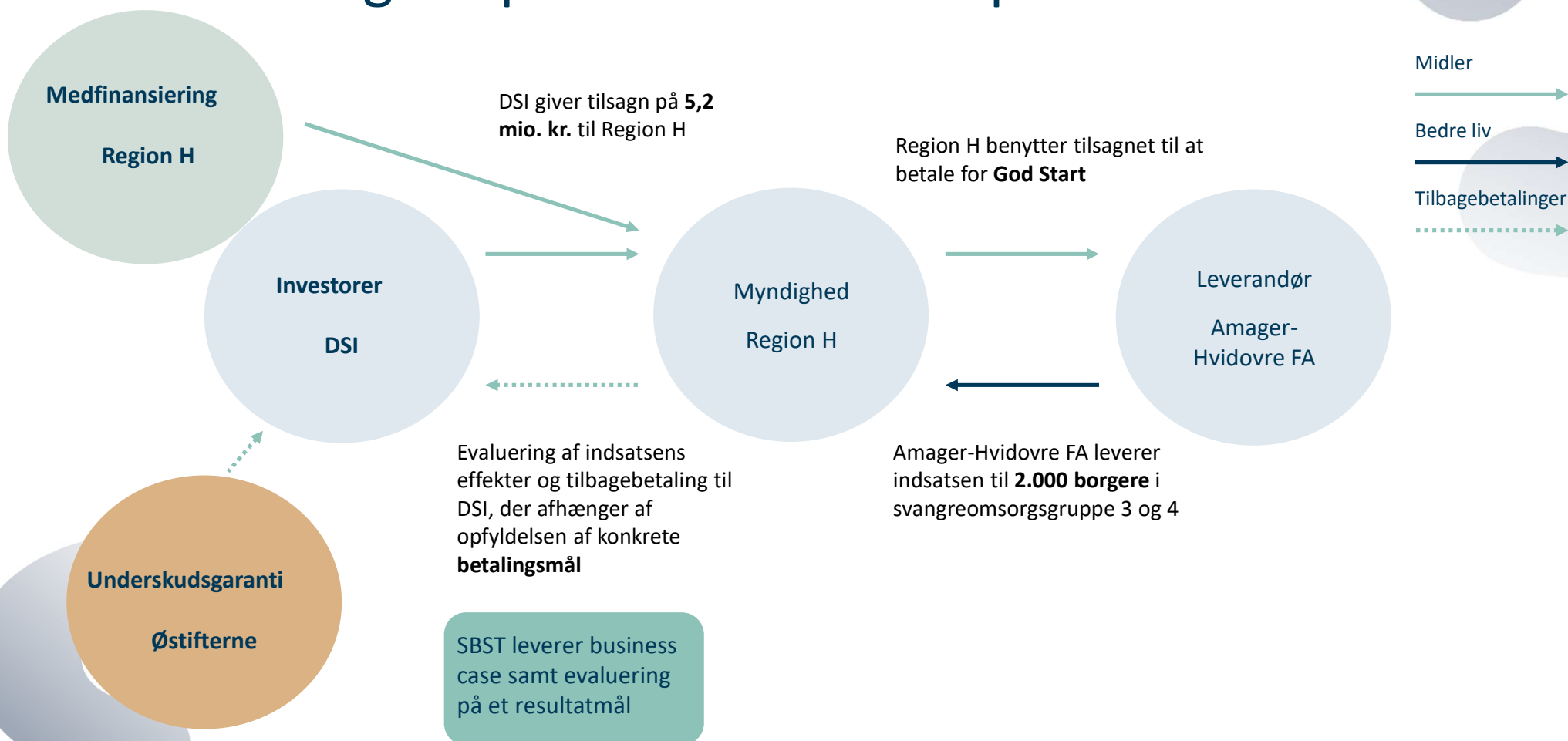
Sammen med Region Hovedstaden, Østifterne og Social- og Boligstyrelsen har DSI indgået et investeringssamarbejde om indsatsen "God Start på Familielivet", der hjælper sårbare gravide familier med at få en bedre start på familielivet gennem en målrettet indsats.

God Start på Familielivet - indsatsen

- Screening for voldsomme konflikter og vold blandt alle gravide familier på Amager og Hvidovre Hospital
- Udvidet brobygningsmodel til supplerende indsatser og behandlingsforløb i kommuner, regioner og civilsamfund
- Prænatal Mindfulness-Baseret Stress Reduktion (MBSR) for gravide i Familieambulatoriet
- Barselsforberedende gruppeforløb

Investeringsens parter – God Start på Familielivet

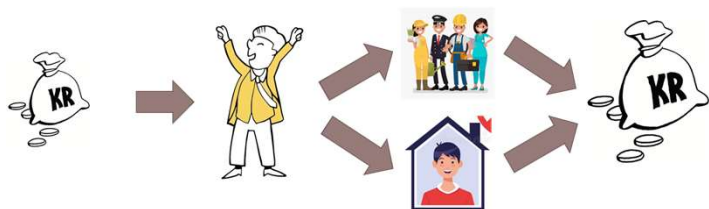
Samlet betalingsmodel

Betalingsmål	Betaling	Succesrater	Målemetode
Betalingsmål 1: Færre udgifter til sundhedsydelse	656 kr. pr. borger der opnår succeskriteriet	7 pct.	SØM målgruppe
Betalingsmål 2: Færre præterm fødsler	1.000.000 kr. pr. procentpoint pr. årgang, som målingen ligger under baseline	0,5 pct.point	Før og efter måling
Betalingsmål 3: Færre nyfødte med væksthæmning	200.000 kr. pr. procentpoint pr. årgang, som målingen ligger under baseline	2,5 pct.point	Før og efter måling
Betalingsmål 4: Øget livskvalitet	480.000 kr. pr. pointstigning pr. årgang der opnår succeskriteriet	1,0 pct. point.	Før og efter måling

Livsforbedringer

Bundlinje 2: Budgetforbedringer - impact på samfundsøkonomien

Livsforbedringer er (oftest) en forudsætning for budgetforbedringer.

Budgetforbedringer estimeres altid i business case ex ante og der evalueres løbende og ex post.

SØM er et redskab til både business case (typisk registerdata) og evaluering (lokale data og registerdata)

- Tydeliggør hvem har hvilke omkostninger og gevinster og hvornår
- Input til fastsættelse af tilbagebetaling

Eksempler

I gang

Tidlig indsats for borgere med slidgigt skal øge livskvaliteten og udskyde behovet for operation

Investeringen skal øge livskvaliteten og udskyde behovet for operation for personer med knæ- og hofteartrose gennem træning og støtte. Det skaber budgetgevinster og forbedrer livskvaliteten.

I gang

Tidlig indsats i Svendborg skal bringe flere unge tættere på job og uddannelse

Investeringen skal reducere andelen af unge i Svendborg Kommune, der står uden for job og uddannelse, gennem et nyetableret mødested for unge samt ungetovholdere, der skal støtte den enkelte unge.

I gang

Forebyggende indsats for sårbare gravide familier i Region Hovedstaden

Sammen med Region Hovedstaden, Østifterne og Social- og Boligstyrelsen har DSI indgået et investeringssamarbejde om indsatsen "God Start på Familielivet", der hjælper sårbare gravide familier med at få en bedre start på familielivet gennem en målrettet indsats.

God Start på Familielivet - Betalingsmål 1

Betalingsmål	Kategori	Effekt	Indikator	Måling	Betaling
Færre udgifter til sundhedsydelser	Primær	Deltagerne får bedre mental sundhed, hvilket betyder færre udgifter for Regionen til sundhedsydelser	Opfyldelse af succesmålet " Ingen kontakt med sygehusvæsnets med diagnose for angst, depression mv. inden for barnets første leveår "	Det måles én gang pr. kalenderår, dvs. samlet tre gange.	DKK 656 pr. deltager, der opnår succesmålet. Den forventede succesrate er 95 pct.

Sådan har vi lavet business casen med SØM

Trin 1: Afgrænsning af målgruppe

Gravide med mindst én udvidet jordemoderkonsultation pga. psykiske og/eller sociale problemer

Trin 2: Opdeling i succes- og ikke-succesgruppe

Succesmål: Ingen kontakt med sygehusvæsenet med diagnose for angst, depression mv. inden for barnets første leveår

Trin 3: Beregning af konsekvenser*

*Eksempel på konsekvens:
Antal uger på kontanthjælp*

Trin 4: Beregning af budgetøkonomisk potentiale

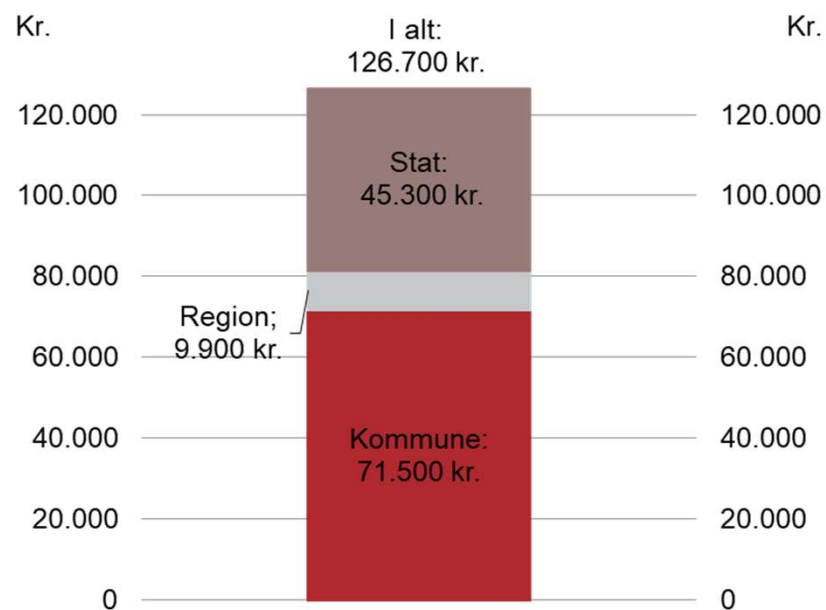

*Fx Antal uger på kontanthjælp
x
Sats for kontanthjælp pr. uge*

Budgetøkonomisk potentiale – fordelt på aktører

- Store budgetøkonomiske gevinster for samfundet ved at forebygge efterfødselsreaktioner..
- ..men for regionen er gevinsterne noget mindre
- SØM-beregningen kan sætte tal på ”høste-så problematikken”

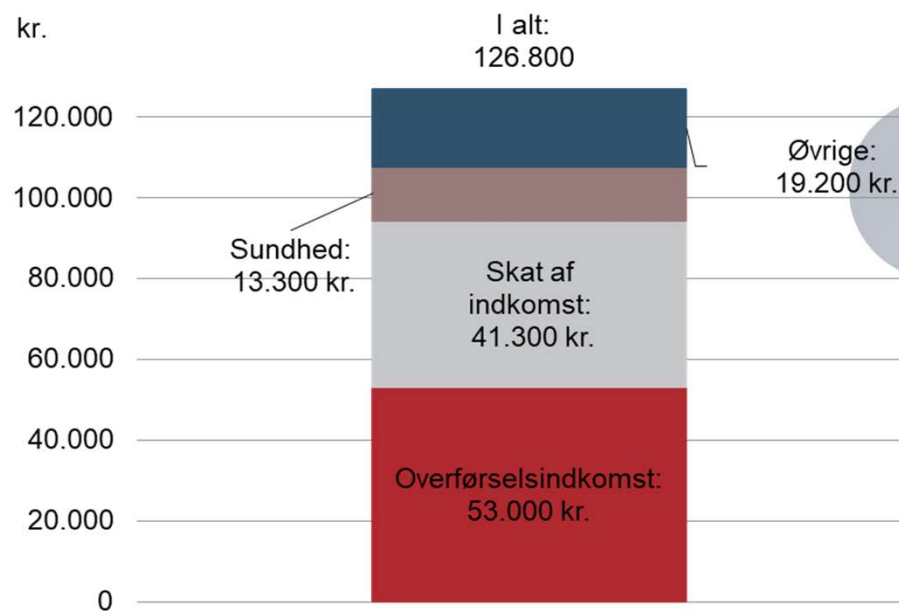
Budgetøkonomisk potentiale (over 10 år) pr. person

Budgetøkonomisk potentiale – fordelt på hovedområder

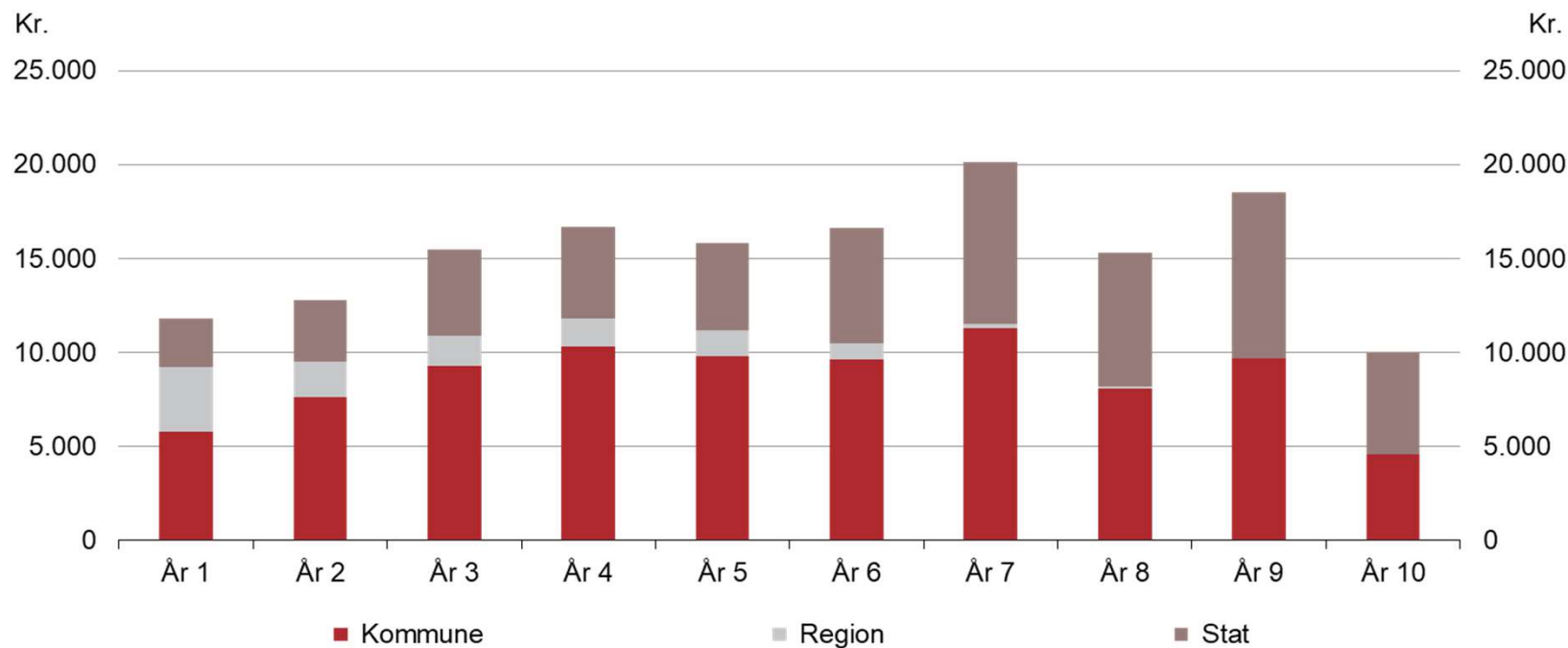
- Resultaterne er primært drevet af, at gravide i succesgruppen har en mere stabil tilknytning til arbejdsmarkedet efter fødslen
- SØM-beregningen skaber klarhed om, hvor de budgetøkonomiske gevinster ligger

Budgetøkonomisk potentiale (over 10 år) pr. person

Budgetøkonomisk potentiale – over tid

- SØM kan vise, hvornår de forventede gevinster opstår
- Muligt at justere tidshorisonten – hvornår betaler investeringen sig hjem? For regionen falder de fleste gevinster indenfor de første fem år.

Bundlinje 3: Systemforandring

Systemforandring er den forandring, der rækker ud over den positive impact, der skabes gennem den enkelte indsats. Systemforandring kan komme til udtryk gennem tre overordnede kategorier

Udvikling af nye indsatser og arbejdsgange

Udvikling af samarbejdsformer, partnerskaber og værktøjer

Policy-påvirkning gennem investeringer

God Start på Familielivet – mulig systemforandring

- Styrkede kompetencer hos medarbejdere
 - Sundhedsfagligt
 - Forvaltningsfagligt (data, GDPR mm.)
- Et skridt på vejen til opgør med offentlig silotænkning i budgetter
- Udvikling af redskaber og beregninger, der kan bruges af andre

Hvordan bliver vi bedre til at evaluere systemforandring?

- Hvad skal vi måle?
- Hvordan?
- Kan vi opgøre det i økonomisk værdi/gøre det til betalingsmål?
- Hvordan kan det måles systematisk – så vi kan sammenligne på tværs?

...uden det bliver tungt at registrere og administrere

